

Sygn. akt VU 751/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant st. sekr. sądowy Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku T. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 maja 2017 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy T. O. prawo do emerytury od dnia (...) roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy T. O. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 751/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił T. O. prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji odwołał się pełnomocnik T. O., wnosząc o jej zmianę. Wniósł o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 10 października 1975 roku do dnia 30 kwietnia 1994 roku w Zakładach (...) S.A. w G. (wcześniejsza nazwa (...) Przedsiębiorstwo (...) w W.) wraz ze służbą wojskową od dnia 2 listopada 1976 roku do dnia 17 października 1978 roku. Wskazał, że wnioskodawca w powyższym okresie wykonywał prace na stanowisku elektromontera i wniósł o przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury, a także zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że wnioskodawca nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za sporne okresy zatrudnienia. Podniósł ponadto, że sama informacja w świadectwie pracy z dnia 31 grudnia 2002 roku co do tej pracy, bez określenia wykazu, działu i pozycji rozporządzenia lub zarządzenia resortowego, nie daje podstaw do uznania okresu spornego jako pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca T. O., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 27 kwietnia 2017 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6 akt ZUS)

T. O. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 roku okresem ubezpieczenia w łącznym wymiarze 25 lat 9 miesięcy i 18 dni, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6, karta przebiegu zatrudnienia k. 28, decyzja z dnia 16 maja 2017 roku k. 30 akt ZUS)

W okresie od 10 października 1975 roku do 31 grudnia 2002 roku T. O. był zatrudniony w Zakładach (...) S.A. w G.. W okresie od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku wnioskodawca pracował na stanowisku elektromontera, a następnie w okresie od 1 maja 1994 roku do 31 grudnia 2002 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy obowiązki dozorca.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 2 listopada 1976 roku do dnia 17 października 1978 roku T. O. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca otrzymał przydział służbowy na stanowisko montera akumulatorów lotniczych. Po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca powrócił na to samo stanowisko elektromontera do Zakładu (...) S.A. i kontynuował pracę na tym stanowisku do dnia 30 kwietnia 1994 roku .

(dowód: kserokopia książeczki wojskowej k. 49-53; świadectwo pracy k. 11 akt kapitałowych)

Zakłady (...) S.A. w G. (wcześniejsza nazwa (...) Przedsiębiorstwo (...) w W.) zajmowały się przechowywaniem zboża pochodzącego od rolników oraz ze spółdzielni. Przedsiębiorstwo nie zajmowało się produkcją. Prace przeładunkowe były podstawowymi pracami wykonywanymi w zakładzie. Przedsiębiorstwo nie prowadziło przemiału zbóż, a jedynie je magazynowało. Zakład miał 6 silosów zbożowych oraz 3 magazyny. Załadunek i wyładunek zboża odbywał się przy pomocy urządzeń napędzanych silnikami elektrycznymi zasilanymi z lokalnych rozdzielni NN. Był to cały ciąg technologiczny urządzeń elektrycznych typu: taśmociągi, workownice, przenośniki ślimakowe, przenośniki łańcuchowe, podnośniki czerpakowe, wywrotnice. Taśmociągi i workownice były urządzeniami przejezdnyymi tzn. ustawiano je tam gdzie akurat były potrzebne; workownica pobierała zboże z przym na taśmociąg, którymi następnie było ono podawane na samochód. Pozostałe urządzenia podawały zboże do zbiorników. W jeden silos wchodziło około 150 ton zboża. Zboże wywrotnicą podawane było na separator, gdzie znajdował się elektryczny bęben, tam zboże było czyszczone, a następnie podnośnikiem ślimakowym przekazywane do silosów. Mechanicznie odbywał się również załadunek zboża z silosu na samochód. Wówczas załączane były te same maszyny, tylko w odwrotnej kolejności. W zakładzie było kilka rozdzielni: rozdzielnia główna oraz rozdzielnie pomocnicze oddzielnie dla każdego z magazynów, silosów i wywrotnic.

W okresie od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku wnioskodawca jako elektromonter obsługiwał wszystkie znajdujące się na terenie zakładu maszyny i urządzenia zasilane elektrycznie. Wnioskodawca uruchamiał potrzebną do ich pracy energię elektryczną. Pieszo przemieszczał się po terenie całego zakładu, dokonując bieżących konserwacji i napraw pracujących tam maszyn i urządzeń elektrycznych. Obsługiwał rozdzielnię główną oraz pozostałe rozdzielnie pomocnicze znajdujące się przy silosach, magazynach i wywrotnicach. Oprócz wnioskodawcy w Zakładzie zatrudnieni byli inni pracownicy: spichrzowi (w magazynach), robotnicy (załadunkowi i rozładunkowi), laboranci oraz konserwator. Wnioskodawca w okresie od 10 października 1974 roku do 30 kwietnia 1994 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako elektromonter, wykonując pracę polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu. T. O. wykonywał wszystkie prace konserwatorskie agregatów, urządzeń i instalacji niskiego napięcia (do 1kV), innych prac w tym okresie nie wykonywał, do innych prac nie był kierowany.

(dowód: zeznania świadków: K. C. k. 24 odwrót od 07.49 do 16.54, M. S. (1) k. 24 odwrót – 25 od 16.54 do 22.00, protokół rozprawy z dnia 28 listopada 2017 roku wraz z nagraniem k. 24-26, zeznania świadka B. B. k.32-33 od 04.14 do 14.27, zeznania wnioskodawcy T. O. k. 33 od 15.05 do 26.35 protokół rozprawy z dnia 18 stycznia 2018 roku wraz z nagraniem k.32-34, opinia biegłego sądowego z zakresu (...).K. k. 70-77)

W okresie zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w G. wnioskodawca posiadał stosowne kwalifikacje i uprawnienia upoważniające go do pracy na stanowisku elektromontera, które nabył jeszcze przed służbą wojskową tj. przed 1976 rokiem. Odnawiał je, stosownie do wymogów, co 5 lat.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 33 od 15.05 do 19:27 protokół rozprawy z dnia 18 stycznia 2018 roku wraz z nagraniem k.32–34, pismo (...)/(...) k.41, kserokopia książeczki wojskowej k.49-54, zaświadczenia kwalifikacyjne k. 55-58)

W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy w dniu 31 grudnia 2002 roku Zakłady (...) S.A. wskazały w punkcie 8, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku na stanowisku elektromontera.

(dowód: świadectwo pracy k. 7 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił, co następuje:

Odwołanie zaskazuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Z zestawienia § 1 i 2 rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym

na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Organ rentowy kwestionował, że wnioskodawca w okresie od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku w Zakładach (...) S.A. w G. (wcześniejsza nazwa (...) Przedsiębiorstwo (...) w W.) pracował w szczególnych warunkach. ZUS podniósł, że wnioskodawca nie dysponuje świadectwem pracy w warunkach szczególnych, a przedłożone przez niego świadectwo pracy nie spełnia wymogów formalnych, tj. nie wskazano w nim wykazu, działu oraz pozycji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostął temu obowiązkowi. Ustaleń faktycznych w sprawie Sąd dokonał na podstawie spójnych i logicznych, a co za tym idzie wiarygodnych zeznań świadków: B. B., K. C. i M. S. (2), na podstawie zeznania samego wnioskodawcy, dokumentacji zawartej w aktach osobowych, a także przy uwzględnieniu opinii biegłego ds. bhp.

Świadkowie K. C., M. S. (1) oraz B. B. w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym zakładzie pracy, choć na innych stanowiskach, a mianowicie K. C. na stanowisku laboranta, a następnie magazyniera, M. S. (1) jako spichrzowy, a świadek B. B. jako laborant, a następnie dozorca. Podczas wykonywania swojej pracy niejednokrotnie widzieli wnioskodawcę i spotykali się z nim. Dysponują tym samym wiedzą na temat codziennych obowiązków pracowniczych skarżącego. Wszyscy ci świadkowie zgodnie potwierdzili, że w spornym okresie zatrudnienia w Zakładach (...) S.A w G. tj. od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku wnioskodawca pracował jako elektryk. Powyższe stanowisko pracy znajduje potwierdzenie w dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy z tego zakładu pracy tj. w umowie o pracę z dnia 10 października 1975 roku, kartach przebiegu zatrudnienia i wynagrodzenia, a także legitymacji ubezpieczeniowej. Organ rentowy nie kwestionował, że wnioskodawca pracował w spornym okresie jako elektryk, natomiast kwestionował wykonywanie przez niego rodzaju pracy, odpowiadającej pracy w warunkach szczególnych. Odnośnie tej kwestii spornej, Sąd dokonał ustaleń na podstawie zeznań świadków i wnioskodawcy. Z tych osobowych źródeł dowodowych jasno wynika, na czym konkretnie polegała praca wnioskodawcy.

Dodatkowo wskazać należy, że do pracy elektryka wnioskodawca posiadał stosowne uprawnienia. Wreszcie należy zwrócić uwagę na treść wystawionego wnioskodawcy świadectwa pracy. Mianowicie w świadectwie tym w punkcie 8 wpisano, że wnioskodawca w okresie od 10 października 1975 roku do 30 kwietnia 1994 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a pracował w tym okresie jako elektryk.

Po dokonaniu ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez skarżącego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu bhp W. K. celem oceny, czy rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia. Opinia biegłego jest jasna, pełna i należyście uzasadniona, i wynika z niej, że w spornym okresie wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych określone w załączniku do rozporządzenia, w Wykazie A, Dziale XIV w poz. 25. Mianowicie, wykonując pracę na stanowisku elektryka, polegająca na utrzymaniu w ruchu urządzeń elektrycznych służących do załadunku i rozładunku zboża, wykonywał

pracę w warunkach szczególnych polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Przy uwzględnieniu branży, do jakiej zaliczone były zakłady zatrudniające wnioskodawcę, były to prace wymienione również w załączniku nr 1 do zarządzeń nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 roku, w części B, dziale XIV- Prace Różne, poz.25. Tezę tę uzasadnia fakt, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako elektromonter wykonywał prace bezpośrednio przy stanowiskach spichrzowego i robotników załadunkowych i wyładunkowych.

Powyższe ustalenie czyni także zasadnym żądanie pełnomocnika wnioskodawcy, by do pracy w warunkach szczególnych zaliczyć okres pełnionej przez

niego zasadniczej służby wojskowej od 2 listopada 1976 roku do dnia 17 października 1978 roku, bowiem wnioskodawca zarówno przed jak i po odbyciu tej służby pracował w warunkach szczególnych w tych samych Zakładach (...) S.A. w G..

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł jak w punkcie „1” sentencji. Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem ukończenia przez niego 60 roku życia.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.